

Samenvatting

De gemeente Maastricht besluit in te stemmen met het jaarverslag 2013 tot en met 2015 van de Welstands- en Monumentencommissie (WMC). De WMC verstrekt welstandsadviezen bij de beoordeling van ingediende omgevingsvergunningen. Eenmaal per jaar verstrekt de WMC een verslag aan het college en de gemeenteraad van de door haar verrichte werkzaamheden.

Vanwege bovenal agendatechnische redenen zijn de jaarverslagen WMC van 2013 en 2014 en enkele daarin gedane belangrijke beleidsaanbevelingen officieel nog niet eerder aan de gemeenteraad voorgelegd. Met het jaarverslag 2015 legt het college alsnog de eerdere versies 2013 en 2014 met de antwoorden op de beleidsaanbevelingen voor aan de gemeenteraad.

Beslispunten

1. De jaarverslagen 2013 tot en met 2015 van de WMC definitief vast te stellen.
2. De beleidsaanbevelingen van de WMC voor een actieprogramma cultureel erfgoed evenals een meer ontwikkelingsgericht welstandsbeleid te onderschrijven; echter de aanbeveling voor een apart architectuurbeleid niet op te volgen.
3. De drie jaarverslagen evenals de antwoorden op de beleidsaanbevelingen 2013 en 2014 te agenderen voor bespreking en meningsvorming in de raadsronde van 29-11-2016, gelijktijdig met het raadsvoorstel Startbesluit actualisatie Welstandsnota 2004.

Besluit Burgemeester en Wethouders d.d. 1 november 2016:

Conform.

1. Aanleiding

Op grond van de Woningwet legt de Welstand- en Monumentencommissie (WMC) eenmaal per jaar een verslag voor aan de gemeenteraad van de door haar verrichte werkzaamheden. In het jaarverslag wordt uiteengezet op welke wijze de commissie toepassing heeft gegeven aan de welstandscriteria uit de Welstandsnota, de werkwijze van de commissie, op welke wijze uitwerking is gegeven aan de openbaarheid van vergaderen, de aard van de beoordeelde plannen en de bijzondere projecten. Tot slot worden aanbevelingen gedaan ten aanzien van het gemeentelijk ruimtelijk kwaliteitsbeleid in het algemeen. In het jaarverslag is tevens aandacht voor het monumentenbeleid.

Voorgaande jaren heeft het college altijd de jaarverslagen WMC vastgesteld en aan de gemeenteraad ter behandeling verstrekt; toen zijn ook steeds de voorzitter van de WMC en de portefeuillehouder de jaarverslagen gaan toelichten en heeft meningsvorming plaatsgevonden (in de voormalige raadscommissie). De jaarverslagen 2013 en 2014 zijn in de officiële drukversie eind september 2014 respectievelijk half december 2015 opgeleverd. Verzoeken aan de raadsgriffie om rondom die laatste tijdstippen betreffende jaarverslagen voor meningsvorming te behandelen in de gemeenteraad zijn om begrijpelijke redenen niet gehonoreerd; voorrang gegeven moest worden aan meer besluitvormende onderwerpen in die jaarperiodes. Ook is in die periode met de WMC in diverse atelieroverleggen lang gediscussieerd over de gedane beleidsaanbevelingen, wat tot enige vertraging heeft geleid. Om deze redenen zijn daarom de jaarverslagen over de planjaren 2013 en 2014 enkel door de WMC (digitaal) aan de collegeleden en de gemeenteraad ter kennisname beschikbaar gesteld. Een officiële vaststelling door het college en meningsvorming in de gemeenteraad (zoals vanouds) heeft niet plaatsgevonden. Hierdoor zijn dan ook nimmer de beleidsaanbevelingen 2013 en 2014 van de WMC in het college en de gemeenteraad behandeld; ook is de voorzitter van de WMC nimmer in de gelegenheid geweest de bedoelde beleidsaanbevelingen met de raad inhoudelijk te bespreken. Met het verschijnen van het nieuwste jaarverslag 2015 is het moment aanwezig om nu alle drie de jaarverslagen met de antwoorden op de gedane beleidsaanbevelingen van de WMC door het college alsnog te laten vast te stellen en deze verslagen aan de gemeenteraad officieel voor te leggen.

2. Context

Op grond van de Woningwet legt de WMC eenmaal per jaar een verslag voor aan de gemeenteraad van de door haar verrichte werkzaamheden. Met het door het college vastgestelde *“Bouwbeleidsplan 2015 – 2019 (Kwaliteitsplan Vergunnen en Toezicht Wabo)”* evenals de door de gemeenteraad vastgestelde *“Verordening kwaliteit vergunningverlening, toezicht en handhaving omgevingsrecht*

gemeente Maastricht”, is onder andere afgesproken de verantwoording over de uitvoering te verbeteren. De werkzaamheden van de WMC vallen onder de uitvoering van de VTH taken, in het bijzonder de welstandadvisering van de ingediende omgevingsvergunningen.

In het kader van de hierbij bedoelde transparantie in haar uitvoering van taken, wenst het college en de WMC de gemeenteraad uitgebreid te informeren over hun werkzaamheden. Daarbij horen ook nog de antwoorden van het college op de beleidsaanbevelingen uit de planjaren 2013 en 2014 evenals de reguliere nieuwe verslaglegging over het planjaar 2015.

Na de behandeling van deze drie jaarverslagen volgt snel de actualisatie van de Welstandsnota uit 2004. Met de recente evaluatie van het reclamebeleid en de vaststelling van het nieuwe horecabeleid, wordt in het voorjaar 2017 zowel het college als de gemeenteraad het nieuwe en geactualiseerd welstandsbeleid voorgelegd. Met de behandeling van deze drie jaarverslagen en de actualisatie van het welstandsbeleid, krijgt na 2 jaren het thema welstand daarmee bestuurlijk weer zijn verdiende impuls.

3. Gewenste situatie

Jaarverslag 2015

Recentelijk heeft de voormalige voorzitter van de WMC de heer Ruud Brouwers het jaarverslag 2015 opgeleverd; de per 1 oktober 2015 nieuw aangetreden voorzitter de heer Menno Homan heeft slechts op een klein onderdeel in het bijzonder hoofdstuk over het Sphinxgebouw een toevoeging gedaan.

Het jaarverslag 2015 geeft een getrouw cijfermatig en inhoudelijk beeld van de verrichte werkzaamheden met een bijzondere hoofdrol weggelegd voor de zekerstelling van het Eiffelgebouw. Het jaar 2015 is het jaar van de uitzonderlijke zaken; de WMC beschrijft in zijn verslag een parade van nogal ongebruikelijke plannen en plannen voor uitzonderlijke bouwwerken. De WMC legt uit dat bij deze uitzonderlijke plannen de commissie in de rol terecht komt van meedenken met de ontwerper over de interpretatie van de opgave, ook wel collegiaal overleg genoemd.

De cijfers van 2015 laten in vergelijking met de jaren daarvoor een stijging in beoordelingen zien bij zowel de reguliere welstandsplannen als de monumentenplannen. Dit kan duiden op een toename van bouwinitiatieven en ene licht herstel in de bouwmarkt. Een toename in strijdigheden van bouwplannen met het welstandsbeleid wordt niet geconstateerd; dat ligt op hetzelfde niveau als voorgaande jaren (gemiddelde 25%). In de versie 2015 heeft de WMC geen aparte beleidsaanbevelingen gedaan.

Het college kan instemmen met het jaarverslag 2015 en deze voorleggen aan de gemeenteraad.

Beleidsaanbevelingen

In de edities 2013 en 2014 heeft de WMC een aantal beleidsaanbevelingen gedaan. Het betreft navolgende beleidsaanbevelingen:

- A. Ontwikkel een actieprogramma cultureel erfgoed;
- B. Realiseer een meer ontwikkelingsgericht welstandsbeleid;
- C. Realiseer een overkoepelend en samenhangend architectuurbeleid.

Hieronder wordt kort uitgelegd wat de WMC exact bedoelt met de beleidsaanbevelingen; daarbij worden telkens de antwoorden gegeven op de verstrekte aanbevelingen.

Ad A. Actieprogramma cultureel erfgoed.

Om te voorkomen dat eigenaren van monumenten roekeloos omgaan met cultureel erfgoed, adviseert de WMC een actieprogramma te ontwikkelen, dat gericht is op een grotere betrokkenheid van de bevolking bij cultureel erfgoed en op meer behoedzaamheid bij eigenaren.

Antwoord

Deze beleidsaanbeveling heeft de gemeente overgenomen. Inmiddels is het “*Actieplan stimuleren bewustwording cultureel erfgoed*” opgesteld en wordt tegelijkertijd met deze nota ter vaststelling aan het college voorgelegd. Vanuit de evaluatie *Springlevend Verleden* is 22 oktober 2013 vastgesteld dat de bewustwording en burgerparticipatie op het gebied van cultureel erfgoed en monumenten meer gestimuleerd moet worden. Met het actieprogramma worden o.a. gebruikers en eigenaren van monumenten verleid tot een zorgvuldige manier van ontwikkeling en restauratie.

Ad B. Meer ontwikkelingsgericht welstandsbeleid.

De ontwikkeling van Maastricht verschuift van grootschalige gebiedsontwikkeling aan de buitenkant van de stad naar geleidelijke transformatie van het bestaande stedelijk gebied. Om die transformatie te sturen zijn met de Structuurvisie 2030 in de stad “brandpunten” aangewezen, waar de gemeente het grondbeleid en vastgoedbeleid op toespitst. De gebiedsgerichte criteria die opgenomen zijn in de Welstandsnota, waaraan plannen voor bouwactiviteiten worden getoetst, zijn niet op de “brandpunten” en transformaties afgestemd. Het is nog steeds zo dat de criteria ontleend zijn aan hoe deze gebieden er nu uitzien, of aan hoe die gebieden vroeger waren. De WMC doet de aanbeveling de gebiedsgerichte criteria in de Welstandsnota voor de “brandpunten” in de Structuurvisie 2030 meer toe te spitsen op de ruimtelijke ontwikkelingen die als gewenst in het ruimtelijk beleid voor ogen staan.

Antwoord

De WMC maakt zich in 2013 vooral zorgen dat bij belangrijke nieuwe gebiedsontwikkelingen en bouwinitiatieven teruggevallen wordt op de oude gebiedsgerichte criteria uit de Welstandsnota. Deze beleidsaanbeveling heeft de gemeente overgenomen. De afspraak is gemaakt, dat bij elke nieuwe belangrijke gebiedsontwikkeling waar nodig en op voorhand nieuwe ruimtelijke, architectonische en landschappelijke randvoorwaarden en criteria worden geformuleerd. Bij deze aanpak wordt de WMC door de gemeentelijke ontwerpers van Ruimte in een vroegtijdig stadium betrokken via het zogenaamd collegiaal advies. Het voor het nieuwe bouwinitiatief opgestelde document met de gestelde randvoorwaarden, vormt het toetsingskader voor de WMC. Met deze aanpak wordt steeds meer ervaring opgedaan.

Ad C.   Architectuurbeleid voor de toekomst van het heden

Maastricht schenkt van oudsher veel aandacht aan monumenten en het cultureel erfgoed. Maar hoe staat het met de toekomst van het heden, met de hedendaagse architectuur? De WMC pleit ervoor dat Maastricht aantrekkelijk moet blijven, ook door de gebouwen en buurten die nog gebouwd moeten worden. Of met de gebouwen en buurten die we nu herontwerpen en verbouwen. De WMC pleit voor een overkoepelend architectuurbeleid om aan het heden evenveel aandacht te geven als aan het verleden. In een architectuurbeleid neemt het erfgoedbeleid uiteraard een prominente plaats in, naast een beleid dat impulsen geeft aan een hedendaagse en toekomstige architectuurbeoefening, die bouwwerken met zeggingskracht voortbrengt.

Antwoord.

Maastricht heeft "*ruimtelijke kwaliteit*" bij nieuwe gebieds- en locatieontwikkelingen altijd al als uitgangspunt c.q. randvoorwaarde gehanteerd. Een goede architectuur maakt daar onderdeel van uit en wordt vanaf het begin meegenomen in het proces van bestuurlijke afwegingen en keuzen. Voor een goede architectuur in de stad Maastricht is o.a. de gemeentelijke Welstandsnota een belangrijke voedingsbodem; die biedt voldoende garanties voor een bijzonder architectuurklimaat evenals een goede architectonische kwaliteit. Ook met de standaardprocedure om bij bijzondere opgaven steeds vroegtijdig en in samenspraak met de WMC de architectonische en landschappelijke uitgangspunten evenals ruimtelijke randvoorwaarden te formuleren, is de gemeente zich heel bewust van haar belangrijke voorwaardenscheppende rol voor een goede architectuur in de stad.

Een noodzaak van vaststelling van een apart of overkoepelend architectuurbeleid achten wij niet aanwezig en daarom is deze beleidsaanbeveling niet overgenomen.

Het gemeentelijke standpunt over deze derde beleidsaanbeveling is in een apart atelieroverleg teruggekoppeld naar de WMC en die heeft uiteindelijk daarmee ingestemd.

4. Effect op duurzaamheid en/of gezondheid

Niet van toepassing.

5. Effect op de openbare ruimte

Niet van toepassing.

6. Personeel en organisatie

Niet van toepassing

7. Informatiemanagement en automatisering

Niet van toepassing

8. Financiën

De kosten voor het maken van het jaarverslag 2015 bedragen € 3.500. Deze komen ten laste van de post vacatiegelden WMC. Het budget in 2016 is niet toereikend. Dit heeft te maken met de forse stijging van het aantal omgevingsvergunningen en vooral een aantal grote projecten. De commissie komt hierdoor vaker en langer bij elkaar wat extra vacatiemiddelen met zich meebrengt. In de meest recente marap is hierover gerapporteerd.

9. Aanbestedingen

Niet van toepassing

10. Participatie tot heden

Tot op heden heeft de gemeenteraad enkel de jaarverslagen 2013 en 2014 aangereikt gekregen. Een behandeling in de gemeenteraad heeft niet plaatsgevonden. De jaarverslagen zijn verder gepubliceerd op de gemeentelijke website en raadpleegbaar voor iedereen. Ook de versie 2015 is straks voor iedereen op de website te raadplegen.

Voorstel

1. De jaarverslagen 2013 tot en met 2015 van de WMC definitief vast te stellen.
2. De beleidsaanbevelingen van de WMC voor een actieprogramma cultureel erfgoed evenals een meer ontwikkelingsgericht welstandsbeleid te onderschrijven; echter de aanbeveling voor een apart architectuurbeleid niet op te volgen.

3. De drie jaarverslagen evenals de antwoorden op de beleidsaanbevelingen 2013 en 2014 te agenderen voor bespreking en meningsvorming in de raadsronde van 29-11-2016, gelijktijdig met het raadsvoorstel Startbesluit actualisatie Welstandsnota 2004.

11. Uitvoering, evaluatie en vervolg

De jaarverslagen 2013 en 2014 staan al een tijdje op de gemeentelijke website. Het jaarverslag 2015 zal onder de publieke aandacht worden gebracht met een kort artikel in "1Maastricht" met een verwijzing naar de website van de gemeente Maastricht.

Gelijktijdig met dit voorstel behandelt het college ook het voorstel Startbesluit actualisatie Welstandsnota 2004. De raad wordt aan het begin van dit traject verzocht hierover een startbesluit te nemen. Het is de bedoeling in de raadsronde van 29-11-2016 het startbesluit ter meningsvorming aan de gemeenteraad voor te leggen. Om nog een keer een goed beeld te krijgen van het huidige werk van de WMC, worden de raadsleden in dezelfde raadsronde eveneens de door uw college vastgestelde jaarverslagen 2013 t/m 2015 voorgelegd. Daarna volgt vaststelling van het startbesluit in de gemeenteraad van 13-12-2016.

Vervolgens zal na de raadsvergadering van het startbesluit tot voorjaar 2017 nog een geheel apart bestuurlijk traject met informatie-, stads- en raadsrondes volgen over de vaststelling van een nieuwe geactualiseerde versie van de huidige Welstandsnota uit 2004.